

'Zapatero no fa un tomb nacionalista, perquè la seva Espanya és incloent'

José Andrés Torres Mora (Màlaga, 1960) és diputat del PSOE al Congrés i vocal adscrit a José Luis Rodríguez Zapatero dins l'executiva socialista. És un dels fundadors de 'Nueva Vía', el grup que va donar suport a Zapatero a l'elecció de secretari general del partit. És doctor en sociologia i professor titular de la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la Universitat Complutense de Madrid.

Quines idees volen transmetre el PSOE i el seu secretari general, José Luis Rodríguez Zapatero, en aquest últim tram de legislatura?

—La legislatura s'ha caracteritzat, en primer lloc, per la millora de l'autogovern dels diversos territoris. Ho consideràvem molt important perquè creiem que l'estat autonòmic és al darrere del gran desenvolupament de l'Espanya democràtica. També ha tingut com a eix la política social. Som un partit socialista, d'esquerres, i tenim una profunda convicció de justícia social. La millora de les pensions, la pujada del salari mínim, lleis com la de dependència o d'igualtat, la conciliació de la vida laboral i familiar... Tot això és un altre gran nucli. Hem volgut posar-nos al nivell de les societats de benestar més avançades del món i ho hem pogut fer tenint cura del bon desenvolupament econòmic. Finalment, a banda de l'aposta per les infraestructures, també volíem recuperar la imatge internacional que correspon a un país com Espanya, pacificador i respectuós amb la legalitat internacional. A partir d'aquí? A sociologia de l'educació, una de les assignatures que ensenyava durant la meua etapa de docent,

sabiem que allò que prediu millor les notes d'un curs són les que l'estudiant ha obtingut l'any anterior. És molt important que penetri el relat del que hem fet en aquesta legislatura. Quan el vent aparti la fullaraca que han intentat abocar-hi la dreta i els seus mitjans, veurem un paviment de marbre. Un paviment net. Una societat que ha avançat i viu bé.

—Si aquesta legislatura és el prelude de la següent, continuarà el desenvolupament autonòmic en clau identitària? Poso d'exemple l'Estatut.

—El desenvolupament autonòmic continuarà. Nosaltres no ens en penedim i reconeixem la labor dels nostres socis. Acompanyats d'EU i d'ERC hem fet bona part d'aquesta política d'esquerres, progressista, democràtica, de pau. En clau identitària... Crec que és important de respectar la identitat. El problema és que la identitat no és negociable i fer política amb la identitat té un problema. Acabes portant la política al camp de les emocions, dels sentiments. Personalment, suggeriria als nacionalistes que fessin com van fer els socialistes alemanys, amb el programa de Godesberg, renunciant al marxisme. Nosaltres vam fer això, el 1979, vam renunciar al programa de

màxims. Perquè vam entendre que socialment despertàvem unes inquietuds il·lògiques, innecessàries. No volíem socialitzar els mitjans de producció i vam creure que era millor no intimidar ningú amb un projecte que era del segle XIX. Els nacionalistes haurien de fer el propi Godesberg i renunciar al seu programa de màxims.

—Amb el que s'ha qualificat de tomb espanyolista arran del nou gotip del govern espanyol i dels matisos en el discurs, no és Rodríguez Zapatero qui fa política amb la identitat?

—No hi ha cap tomb identitària. El que fa Zapatero no és un tomb nacionalista. No és contra ningú. La seva Espanya és incloent. En canvi, dins la idea d'Espanya de Mariano Rajoy no hi cap l'Espanya real, no hi cap tothom. Això també els passa a alguns nacionalistes catalans, bascos i gallecs. En el seu nacionalisme no hi cap ni la Catalunya real ni l'Euskadi real ni la Galícia real. Ja és hora que també reivindicuem les idees d'Euskadi, Catalunya, Galícia o Espanya la gent que tenim una idea no nacionalista, no excloent i integradora dels territoris. Una idea en què és possible de sentir-se català i espanyol. I, de fet, la major part de la gent se sent mestissa a qualsevol territori. Espanya no és un trencaclosques heterogeni de peces homogènies, sinó de peces heterogènies. Catalunya, Euskadi o Galícia no són unitats polítiques homogènies identitàriament, són tan heterogènies com ho és Espanya. I això requereix un disseny institucional que no és el del somni nacionalista d'homogeneïtzació.

—Però la idea de donar més pes a la imatge del govern d'Espanya, a Espanya, no és nacionalisme?

—Jo distingeixo entre el nacionalisme i el patriotisme. No sóc un nacionalista espanyol, sinó un patriota espanyol. M'identifico amb la societat política

en què visc. Com a patriota espanyol, sóc partidari de l'estat autonòmic. El català és un patrimoni importantíssim d'Espanya, però un nacionalista espanyol no ho veuria així. Crec que Patxi López es pot reivindicar com un basc tan amant d'Euskadi com Ibarretxe. Montilla o Maragall poden ser catalans, defensar Catalunya, i parlar-ne amb emoció. Però la Catalunya de Montilla o l'Euskadi de Patxi López no és la Catalunya de Carod o l'Euskadi d'Egibar. Alhora, l'Espanya que cita Zapatero és diferent de la que cita Rajoy. Espanya és dels espanyols, no tan sols dels nacionalistes... espanyols, com el líder del PP. Hi ha molts espanyols que estimen Espanya i no ho fan d'aquesta manera. Cosa que també passa a Catalunya. Hi ha gent que és catalana, catalana. Amb cognoms catalans i avantpassats catalans, però no són nacionalistes. La Catalunya que defensen no és la dels nacionalistes. I el que nosaltres reivindicuem és el caràcter espanyol de l'estat autonòmic. És una idea d'Espanya.

—**Es potencia la idea d'Espanya per compensar el desgast de l'Estatut?**

—Nosaltres vam reformar l'Estatut català perquè pensàvem que, donant més autogovern, milloràvem la vida dels ciutadans. Creiem en l'estat autonòmic i com que aquest disseny funciona l'hem volgut millorar. El que passa és que vam tenir mala sort a l'hora de comunicar allò que fèiem. El PP deia que volíem trencar Espanya i Carod deia que era el primer pas. L'un feia creïble el discurs de l'altre i deixaven en una posició molt difícil el qui feia una política que beneficiava la majoria de la gent. Ara volem explicar millor què fem. No és un tomb. Ho intentaran vendre com si ho fos. Que ho intentin, però tenim l'obligació d'explicar la veritat. Si amb això podem explicar als ciutadans que nosaltres representem la immensa majoria que a qualsevol part del territori se sent mestissa serà positiu. Nosaltres representem una idea d'Espanya en què els espanyols parlen català, gallec i èuscar. Conec bé Zapatero i l'equip de direcció del PSOE i no hi ha cap projecte de renacionalització espanyola de la política ni del discurs. El que hi ha és un projecte de defensa

El diputat socialista José Andrés Torres Mora diu que no és nacionalista espanyol, sinó un patriota espanyol.

“Representem una idea d'Espanya en què els espanyols parlen català, gallec i èuscar”

del caràcter compromès amb el país, amb Espanya. Crec que és una bona troballa. A vegades no saps com explicar les coses, però hi ha un dia en què trobes la manera. El que volem, des del PSOE, és expressar-nos millor i que ens entenguin.

Pere Gendrau